

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/126/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6914213977
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6914213977.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. v spore žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovanej W. M., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom P.S. XXXX/X, XXX XX X. S., zastúpnej Centrom právnej pomoci Bratislava, kancelária Čerenciánska 20, 979 01 Rimavská Sobota, o zaplatenie 4.761,85 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 8C/223/2015-105 zo dňa 9. novembra 2016 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“ príp. „súd“) rozsudkom zo dňa 09. 11. 2016 zamietol žalobu (prvý výrok), ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť sumu 4.761,85 Eur spolu s 5,79 % ročným úrokom zo 4.118,11 Eur od 01. 10. 2014 do zaplatenia a 5 % ročným úrokom z omeškania zo 4.682,85 Eur od 01. 10. 2014 do zaplatenia a rozhodol, že žalovaná má nárok na plnú náhradu trov konania (druhý výrok).

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca v skutkových tvrdeniach v žalobe uviedol, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. 3083067 bola so žalovanou ako dlžníčkou a jej už nebohým manželom ako spoludlžníkom uzatvorená dňa 14. 06. 2010 zmluva o mimoriadnom medziúvere č. 3083067 5 02 a stavebnom úvere č. 3083067 8 01 a poskytnutý mimoriadny medziúver vo výške 6.700,- Eur. Dlžníci sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 5,79 % ročne v pravidelných mesačných splátkach po 81,13 Eur a vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady po 33,50 Eur. Po pridelení cieľovej sumy sa zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,70 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami po 58,63 Eur. Po úmrtí spoludlžníka dňa 10. 01. 2011 sa dedičkou na základe osvedčenia o dedičstve 1D/88/2001 z 01. 07. 2011 stala žalovaná, ktorá medziúver prestala riadne splácať. Listom z 24. 07. 2014 žalobca od úverovej zmluvy odstúpil a vyzval žalovanú na vrátenie zostatku úveru v lehote 7 dní. Podľa článku VII. bod 6 úverovej zmluvy odstúpením od zmluvy nezaniká právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky, preto žalobca istinu naďalej úročí dohodnutým úrokom 6,49 % ročne. Účinnosťou odstúpenia od zmluvy sa rozumie deň, kedy bolo odstúpenie od zmluvy doručené žalovanej. Od jeho účinnosti žalobca úročí pohľadávku úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne.

Žalovaná vo včas podanom odpore proti platobnému rozkazu okresného súdu č. k. 2Ro/617/2014 zo dňa 08. 04. 2015 poukázala na spotrebiteľský charakter záväzkovoprávneho vzťahu a potrebu ochrany podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Keďže odstúpenie od zmluvy má podľa Občianskeho zákonníka následky ex tunc, žalobcom poskytnutú finančnú čiastku treba posudzovať ako bezdôvodné obohatenie, čím poprela výšku aj právny titul pohľadávky. Žalobca jej poskytol celkovo 5.360,- Eur dňa 22. 06. 2010. Ona v prospech účtu stavebného sporenia zaplatila 3.286,53 Eur a v prospech úverového účtu 2.618,38 Eur, celkovo 5.904,91 Eur.

S týmito tvrdeniami žalovanej žalobca nesúhlasil s poukazom na § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka. Ak by porušením povinnosti dlžníka, v dôsledku ktorého žalobca od zmluvy odstúpil, zanikol jeho nárok na zaplatenie úrokov za úver, dlžník by porušením povinnosti získal pre seba výhodnejšie postavenie. Dlžná suma ku dňu účinnosti postúpenia od zmluvy predstavovala 4.857,36 Eur, z ktorých pripadlo na istinu 4.118,11 Eur a na nezaplatené úroky za úver a poplatky 739,25 Eur. Novelizované ustanovenie §52 ods. 2 Občianskeho zákonníka nadobudlo účinnosť až 01. 04. 2015, preto sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, do 01. 04. 2015 použili ustanovenia Obchodného zákonníka.

Zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzatvorenej 14. 06. 2010 medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou a U. Gálošom ako spoludlžníkom mal súd prvej inštancie preukázané poskytnutie mimoriadneho medziúveru pod číslom 3083067 5 02 vo výške 6.700,- Eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a dodržaní všetkých zmluvných aj všeobecných podmienok zmluvy o stavebnom sporení zmenil na stavebný úver vo výške 4.020,- Eur pod číslom 3083067 8 01, ktorého výška sa rovná rozdielu cieľovej a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení. Dlžníci sa zaviazali dňom poskytnutia medziúveru mesačne poukazovať na účet zmluvy o stavebnom sporení vklady vo výške 33,50 Eur a splácať úroky z mimoriadneho medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 32,33 Eur a platiť poplatok za poistenie typu A po 2,68 Eur mesačne, spolu uhrádzať 35,01 Eur. Výška úrokovej sadzby mimoriadneho medziúveru bola 5,79 % ročne a zmluvy o stavebnom sporení 2 % ročne. V zmysle článku VI. bodu 3 zmluvy v prípade omeškania dlžníka s viac ako dvoma splátkami, alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti. Podľa bodu 4 článku VI. zmluvy v prípadoch uvedených v odseku 3. čl. VI. tejto zmluvy má veriteľ právo účtovať si pri stavebnom úvere úrok z omeškania 3% p. a. nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu a pri medziúvere úrok z omeškania 5% p. a. nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu. Podľa čl. VII. zmluvy bodu 1 má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX. Všeobecných podmienok. Ako vyplýva z bodu 2 písm. i) čl. VII. zmluvy, veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru aj v prípade, ak dlžník nesplnil alebo porušil povinnosti vymedzené touto zmluvou alebo zabezpečovacími zmluvami. Podľa bodu 5. čl. VII. zmluvy odstúpením od zmluvy nezaniká záväzok dlžníka, prípadne ručiteľa splatiť pohľadávku veriteľa vrátane jej príslušenstva. V zmysle čl. XIX bodu 2 písm. a) Všeobecných podmienok pre stavebné sporenia pre fyzické osoby ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti alebo zmluvnej dohody zo strany stavebného sporiteľa alebo ak je stavebný sporiteľ v omeškaní s viac než dvoma splátkami alebo jednou splátkou dlhšie ako tri mesiace v zmysle § 506 Obchodného zákonníka je stavebná sporiteľňa oprávnená postupovať v zmysle bodu 3 tohto článku. V zmysle bodu 3 písm. b), c) čl. XIX. Všeobecných podmienok ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku je stavebná sporiteľňa oprávnená najmä jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru a vypovedať zmluvu alebo od nej odstúpiť. Žalobca odstúpením od zmluvy zo dňa 24. 07. 2014 žalovanej oznámil, že z dôvodu neuhradenia zročných splátok ani v poskytnutej dodatočnej lehote žalovaná zostáva v omeškaní na účte stavebného sporenia po dobu dlhšiu ako dva mesiace a na účte mimoriadneho medziúveru s viac ako dvoma splátkami, žalobca v súlade s čl. VI. a VII. úverovej zmluvy odstupuje od zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 14. 06. 2010 a požaduje okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov. Súčasne oznámil, že ak žalovaná do 7 dní od doručenia tohto listu neuhradí dlžnú sumu, žalobca pristúpi k jej vymáhaniu niektorým zo spôsobov ustanoveným platnými právnymi predpismi. Žalobca poskytol žalovanej mimoriadny medziúver vo výške 5.360,- Eur.

Súd prvej inštancie aplikujúc ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2 § 53 ods. 1 až 3, ods. 5 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a s poukazom na záväzok Slovenskej republiky plniť záväzky vyplývajúce z členstva v Európskej únii dospel k záveru, že žalovaná ako dlžníčka podstatne porušila zmluvu, preto žalobca listom z 27. 07. 2014 od zmluvy odstúpil a požiadal o okamžité vrátenie celého zostatku úveru. Odstúpením v zmysle § 48 ods. 2 OZ sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku a zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bez dôvodné obohatenie, náhrada škody) a účastníci zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia. Aj keď je úverová zmluva absolútnym obchodom, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré predstavuje špeciálna právna úprava spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až 54 Občianskeho zákonníka. Na spotrebiteľskú vec v časti vadnosti právneho úkonu (odstúpenie od zmluvy) dopadá teda právna úprava občianskeho práva. Ústavný súd takýto postup neoznačil za ústavne nekonformný (napr. vec I. ÚS 402/2013), pričom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (dualistická právna úprava odstúpenia a premlčania).

Sám zákonodarca pri spotrebiteľských úveroch, medzi ktoré patria aj úvery, neodkázal pri odstúpení od zmluvy na úpravu Obchodného zákonníka, ale odkazovou poznámkou pod č. 19 pri § 5 zákona č. 258/2001 Z. z. odkázal na právnu úpravu v Občianskom zákonníku, aj keď za spotrebiteľské úvery sa považujú aj úvery ako absolútne obchody a Obchodný zákonník má vlastnú úpravu odstúpenia od zmluvy. Dodávateľ, ktorý naformuloval štandardnú typovú zmluvu, sa dobrovoľne rozhodol využiť ustanovenie zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia (napr. výpoveď, strata výhody splátok). Ustanovenie čl. VII zmluvných podmienok, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy je upravené pre žalovanú nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 54 ods. 1, 5 a § 457 Občianskeho zákonníka.

Konštatoval, že zmluvná podmienka o odstúpení (článok VII. body 1, 6, 10 zmluvy) spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa, objektívne zhoršuje jeho postavenie a jednostranne zvýhodňuje veriteľa. Dohoda o odstúpení zaväzuje žalovanú platiť úroky aj za obdobie, ktoré má ešte len nastať v budúcnosti. Spotrebiteľovi v dôsledku odstúpenia zanikajú všetky práva a vzniká len povinnosť jednorazového plnenia vrátane úrokov a poplatkov; celé príslušenstvo si veriteľ zúčtuje netransparentným spôsobom do jednej istiny a ďalej úročí navýšenou sadzbou. Uvedené podľa súdu odporuje aj kogentnému ustanoveniu § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., ktoré predpokladá presnú výšku úrokov z omeškania. Súd prvej inštancie zamietol žalobu ako nedôvodnú, pretože žalovanej bol poskytnutý úver 5.360,- Eur a do odstúpenia od zmluvy uhradila celkovo 5.941,78 Eur titulom úverového účtu a titulom sporenia po odstúpení od zmluvy sumu 1.177,50 Eur. Žalovaná teda žalobcovi zaplatila vyššiu sumu, ako bolo poskytnutá čiastka úveru.

Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania zdôvodnil okresný súd plným úspechom žalovanej vo veci a ustanovením § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Žalobca v odvolaní podanom včas z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. d), h) CSP) navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolateľ videl v aplikácii § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s jeho § 457 namiesto aplikácie § 506 v spojení s § 344 Obchodného zákonníka. Zdôraznil potrebu dodržiavania Smernice Rady 93/13/EHS aj definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Zmluva o úvere sa bez ohľadu na povahu jej účastníkov ako zmluvný typ a ako absolútny obchodný záväzkový vzťah podľa odvolateľa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka, ak je subjektom právneho vzťahu spotrebiteľ. Účelom smernice Rady 93/13/EHS nebolo vylúčenie pôsobnosti zákonnej úpravy v prospech veriteľa, ale zabezpečenie, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom neboli pre spotrebiteľa záväzné a aby zmluva podľa týchto podmienok naďalej bola záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia bez nekalých podmienok možná. Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo 14. 06. 2010 bola uzatvorená podľa § 497 a § 303 a nasl. Obchodného zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy v spojení s jeho § 261. Žalobca ako banka nemal možnosť zvoliť právny režim, podľa ktorého uzatvorí zmluvu o úvere.

Na základe § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa, nemožno vylúčiť ustanovenia Obchodného zákonníka. § 54 ods. OZ umožňuje súdu posudzovať len zmluvné podmienky, ale nie podmienky dané ex lege, kedy účinky odstúpenia od zmluvy nastávajú ex nunc a zmluva sa nezrušuje od počiatku.

Zdôraznil, že novelizované ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka nadobudlo účinnosť až 01. 04. 2015, preto do 01. 04. 2015 sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú ustanovenia Obchodného zákonníka.

3. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Uplatnila si nárok na náhradu trov konania.

Zdôraznila ustanovenie § 54 ods. 1 OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy aj jeho odsek 2. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 20Co/190/2012 z 23. 04. 2013 a uznesenie ÚS SR I.ÚS 402/2013-10 z 19. 06. 2013, ktorým konštatoval nutnosť aplikácie ustanovenia Občianskeho zákonníka. V rozsudku sp. zn. 3MCdo 14/2014 z 21. 04. 2015 Najvyšší súd SR uviedol, že ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety OZ, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom

je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Dojednania pre prípad odstúpenia od zmluvy neboli individuálne dojednané s poukazom na § 53 ods. 1 v súvislosti s ods. 3 a § 54 ods. 1, 2 OZ. Podstatou odstúpenia od zmluvy v prípade Prvej stavebnej sporiteľne sa zaoberal Ústavný súd SR v uznesení I.ÚS 402/2013-10 z 19. 06. 2013, ktorým sa plne stotožnil s argumentáciou Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/81/2012-279 zo 14. 02. 2013, ktorý dospel k záveru, že žalobca účinne odstúpil od úverovej zmluvy, ktorá bola od začiatku zrušená a každý z účastníkov bol povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Odstúpením od zmluvy nastúpil medzi účastníkmi právny režim bezdôvodného obohatenia.

4. Odvolateľ v replike poukázal, že v čase uzatvorenia zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo 14. 06. 2010 platil zákon č. 258/2001 Z. z., ktorý sa nevzťahoval na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a jeho úverový vzťah so žalovanou je potom potrebné posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka, z ktorého vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. Ak úroky neboli dojednané, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Poukázal na § 503 ods. 1 a § 506 Obchodného zákonníka. Odstúpením od zmluvy podľa § 506 Obchodného zákonníka nevzniká veriteľovi právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale právo, aby dlžník vrátil dlžnú sumu aj s úrokmi. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Cob/403/2015 zo 16. 12. 2015, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/562/2015 z 09. 08. 2016 alebo uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/208/2015 z 26. 10. 2016.

5. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu (§ 34 CSP) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP) v celom rozsahu z dôvodov vymedzených v odvolaní žalobcu (§ 380 ods. 1 CSP) a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolacej námietke poukazujúcej na potrebu aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka na inštitút odstúpenia od zmluvy odvolací súd udáva, že zmluva o mimoriadnom medziúvere č. 3083067 5 02 a stavebnom úvere č. 3083067 8 01 uzatvorená 14. 06. 2010 medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou a U. M. ako spoludlžníkom je špecifickým zmluvným typom upraveným v zákone č. 310/1992 Z. z. o stavebnom sporení v znení účinnom k 14. 06. 2010 (ďalej len „zákon o stavebnom sporení“). Stavebným sporením sa podľa § 2 ods. 1 písm. b) uvedeného zákona rozumie aj poskytovanie úverov stavebným sporiteľom zo zdrojov fondu stavebného sporenia na stavebné účely uvedené v § 11 ods. 1. Svojou podstatou teda ide o úverovú zmluvu, na náležitosti ktorej treba aplikovať z dôvodu tzv. absolútneho obchodu ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka. Na rozdiel od zmluvy o pôžičke je zmluva o úvere odplacnou zmluvou, čo vyjadruje záväzok dlžníka platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov.

7. Aj keď zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere (§ 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného k 14. 06. 2010), stále ide o spotrebiteľský právny vzťah podliehajúci aj právnej úprave § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a v prípade dualizmu právnej úpravy tej z nich, ktorá je pre spotrebiteľa priaznivejšia. Touto otázkou sa zaoberal NS SR v rozhodnutí sp. zn. 3MCdo 14/2014 z 21. 04. 2015 v ktorom uviedol, že ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety OZ, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Z tohto dôvodu bola správna aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka o odstúpení od zmluvy (§ 48) súdom prvej inštancie.

8. Odstúpenie je v zmysle § 48 Občianskeho zákonníka jedným z jednostranných spôsobov ukončenia zmluvy. Ide o adresovaný právny úkon, ktorý sa stáva účinným okamihom jeho doručenia druhej zmluvnej strane. Právnym dôsledkom odstúpenia od zmluvy je zrušenie zmluvy od počiatku (ex tunc), ak nejde o niektorú z výnimiek podľa § 48 ods. 2 OZ. Právnym dôsledkom odstúpenia od zmluvy je, že sa zmluvné strany musia navzájom vyporiadať podľa zásad o bezdôvodnom obohatení. Treba pripomenúť,

že odstúpiť možno iba od zmluvy, ktorá bola uzavretá platne. Pokiaľ si zmluvné strany v zmluve dohodli možnosť odstúpenia, spravidla si dohodnú aj právne následky, ktoré odstúpenie od zmluvy vyvolá. Ak tak neurobia, platí, že ak zo zmluvy ešte nebolo plnené, plnené už nemusí byť (Holub, M. a kol.: Občanský zákoník. Komentár. 1. svazek. Linde Praha, a.s., r. 2002, str. 192).

9. Súd prvej inštancie na jednej strane dospel k záveru o platnosti odstúpenia zo dňa 24. 07. 2014 žalobcom od zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzatvorenej 14. 06. 2010, nakoľko konštatuje zánik záväzku ex tunc a vznik povinnosti zmluvných strán vrátiť druhému všetko, čo podľa zmluvy dostali (takéto následky neplatné odstúpenie od zmluvy nevyvolá); jeho podmienkou je platná dohoda zmluvných strán o takomto spôsobe ukončenia zmluvy, alebo ustanovenie tohto spôsobu skončenia zmluvy zákonom. Na druhej strane najmä v odsekoch 33, 37, 42, 43 a 44 odôvodnenia rozsudku uvádza, že zmluvné dojednanie článku VII zmluvných podmienok (o odstúpení od zmluvy a o povinnosti spotrebiteľa plniť zmluvné záväzky aj napriek odstúpeniu od zmluvy) spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (dohoda o odstúpení zaväzuje žalovanú platiť úroky aj za obdobie, ktoré má nastať v budúcnosti a v dôsledku odstúpenia od zmluvy zanikajú všetky jej práva a vzniká len povinnosť jednorazového plnenia vrátane úrokov a poplatkov). Ak však spotrebiteľská zmluva obsahuje ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku (§ 53 ods. 1 OZ), ktorá je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ). Ak nejde o prípad neplatnosti vymedzený v § 40a OZ, ide o neplatnosť absolútnu. Absolútne neplatný právny úkon nemá za následok vznik, zmenu ani zánik práv alebo povinností (v prejednávanej veci platnú dohodu o možnosti ukončenia zmluvy odstúpením, ani odstúpenie od zmluvy urobené na jej základe).

10. V ďalšom konaní súd prvej inštancie najprv ustáli, či dohoda zmluvných strán o jej ukončení odstúpením je, alebo nie je platná (s poukazom na § 53 ods. 5 OZ) a či je platné odstúpenie žalobcu od zmluvy zo dňa 24. 07. 2014, alebo ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku (ktorá platná nie je). V prípade záveru o platnosti dohody o odstúpení od zmluvy sa bude zaoberať jej obsahom vzhľadom na § 48 ods. 2 OZ a skúmať, či sa zmluvné strany nedohodli na inom časovom momente zániku zmluvy, či a na akých účinkoch odstúpenia sa (platne) dohodli.

11. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o nároku na náhradu trov celého, teda aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).